

A védelmet érdemlő Nagy-Kaba legelő bemutatása
Írta: Pabar Zoltán

Pályamű a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium

„Nem védett természeti területek” című pályázat kiírására.

---

1. A terület bemutatása:

1.1. Múltja:

A nagykunságon a régmúlt időkben a víz volt az úr, mert ez az a terület ahol a Tisza és a Körösök árvizei egyesülnek. Ez a természeti adottság meghatározta a környék fejlődését, alakulását. A rendszeres áradások miatt a területre merészkedő embernek meg kellett keresnie azokat a helyeket melyeken a víztől védetten kialakíthatta a szalását s ott biztonságban élhetett. Túrkeve környékén közel húsz kisebb- nagyobb település jött létre az erre alkalmas területeken, közülük számunkra kettő az érdekes: Kis-Kaba és Nagy-Kaba. Mindkét település egy-egy háton jött létre, egymástól úgy két kilométer távolságra. A Kaba név Árpád-kori személynévből ered, jelentése "egy fajta ragadozó madár" ami a kabasólymot (*Falco subbuteo*) takarja. A vizsgált területen Nagy-Kaba település maradványai lelhetők fel, közülük egyes darabok már a késő középkorból valók. Római-korból és az Árpád-korból való leletek is szerepelnek az itt feltárt anyag között. A település a török időkben többször elnéptelenedett majd a XVII. század második felére végleg eltűnt a környék települései közül. Az ezt követő századokban a városka területén a környék központjává vált Túrkeve legeltette állatait. Miután Túrkevéen megjelent a TSZ, a szilaj állattartást felszámolták s a területen rizstermesztésbe kezdtek, melynek során gátrendszert építettek, feltörték az addig érintetlen ösgyepet s a területet elárasztották. Miután kiderült, hogy a terület ilyenirányú hasznosítása veszteséges, felhagytak a rizstermesztéssel s hagyták a terület újragyepesedését.

1.2. Jelene:

A TSZ-ek feloszlásával a túrkevei legelők is magán kézbe kerültek ami nem minden esetben jelentett jót a terület élővilágára nézve. Szerencsére a rizstermesztés óta nem történt jelentősebb kártétel a vizsgált legelőn s így az kezd újjá éledni és kezdi megmutatni régi arcának egyre több vonását. A volt rizsparcellákon már néhány évtizede csak a legelésző állatok járnak s tapossák a rossz emléké gátrendszert. A legeltetés jót tett ezen a földön, mert nem engedte a gyomot elburjánzani s így egy másodlagosan kialakulóban lévő gyepnek adott segítséget az ősi állapot visszaállításában.

2.A terület általános jellemzői:

2.1. Fekvése:

A Nagy-Kaba legelő a Jász-Nagykun-Szolnok megyében található Túrkeve város közigazgatási területén, a várost Kisújszállással összekötő műút mellett fekszik. Földrajzilag az Alföld nagytáj, Közép-Tiszavidék, Nagykunság kistájához tartozik. A pontos elhelyezkedéséről viták vannak -bár hovatartozása egyértelmű- egyesek a Körös vidék, Nagy-Sárrét kistáj legnyugatibb pontjának tekintik. A Nagykunsághoz való tartozását az is alátámasztja, hogy az egyik "Hatkunság"-i város területén van. A terület nagysága megközelítőleg 600 hektár.

2.2. Éghajlata:

Türkeve időjárásáról régóta vannak adataink mivel a múlt század végétől működött a területen meteorológiai megfigyelő állomás. Az állomást Hegyfokyt Kabos alapította 1891-ben s ezzel Türkevét nemzetközi megfigyelői rangra emelte. Az állomás a város külterületein is végzett megfigyeléseket s így végeztek méréseket a Nagy-Kaba térségben is. A Nagykunság keleti része az ország egyik legszárazabb és legszélsőségesebb éghajlatú területe. A vizsgált térség évi középhőmérséklete 10,3 Celsius fok, évi közepes ingása 24,2 Celsius fok. Éghajlata tipikus kontinentális amit jól tükröz az, hogy a hőmérséklet abszolút maximuma 39,8 Celsius fok (1950-es adat), az abszolút minimuma pedig -28,2 Celsius fok (1947-es adat). Az évi abszolút hőmérsékletingás így 68 Celsius fok ami csak néhány fokkal marad el az országos 76,3 Celsius fokos értéktől. A csapadék 500-550mm között hull a területre ami ismételen az erős kontinentális jellegnek köszönhető. A tenyészidőszakban jelentkező átlagos vízhiány megközelítőleg 160 mm. A csapadékeloszlásról néhány érdekesség: 1863-ban volt a területen az egyik legaszályosabb év mivel közel nyolc hónapig nem volt eső, máskor viszont egy-egy nyári felhőszakadástól akár 60-70 mm eső is hullhat. Türkeve az ország napfényben egyik leggazdagabb területe. A napfényes órák száma meghaladja az évi 2000 órát is. A terület az Alföld egyik széljárta tája, a szélcsendes napok így csak az év 16,1 %-ban vannak, az uralkodó szélirány az észak-keleti százalékos arányban: 18,4%.

3. Természetrájának bemutatása:

3.1. Növényvilága:

A legelő egy másodlagosan begyepesedő terület, amit legeltetéssel hasznosítanak. Növényzetében jelentős tömeget képvisel a veresnadrág csenkesz (*Festuca pseudovina*). A területen járva fölfedezhetünk olyan foltokat amelyek nagyon hasonlítanak a gyomosodó lőszpusztagyepre (*Salvio-Festucetum rupicolae*).

A terület bejárása során a következő növényfajokra lelhetünk rá:

- Közöséges cickafark (*Achillea millefolium*)
- Veresnadrág csenkesz (*Festuca pseudovina*)
- Orvosi székfű (*Matricaria chamomilla*)
- Ebszékfű (*Matricaria perforata*)
- Sziki sóvirág (*Limonium gmelini* ssp. *hungaricum*)
- Füzlevelű peremizs (*Inula salicina*)
- Tarka koronafűrt (*Coronilla varia*)
- Farkaskutyatej (*Euphorbia cyparissias*)
- Terjőke kigyószisz (*Echium vulgare*)
- Közöséges pásztortáska (*Capsella bursa-pastoris*)
- Fekete ökőrfarkkóró (*Verbascum nigrum*)

- Közönséges gyujtoványfű (*Linaria vulgaris*)
- Katáng kóró (*Cichorium intybus*)
- Tövises iglice (*Ononis spinosa*)
- Fehér mécsvirág (*Melandrium album*)
- Orvosi somkóró (*Melilotus officinalis*)
- Mezei árvácška (*Viola arvensis*)
- Sziki őszirózsa (*Aster tripolium* ssp. *pannonicus*)
- Réti útifű (*Plantago media*)
- Lándzsás útifű (*Plantago lanceolata*)
- Száratlan bábakalács (*Carlina acaulis*)
- Fehér here (*Trifolium repens*)
- Fekete nádálytő (*Symphytum officinale*)
- Gyermekláncfű (*Taraxacum officinale*)
- Szarvas kerep (*Lotus corniculatus*)
- Bókoló bogáncs (*Carduus nutans*)
- Nyulánsárma (*Ornithogalum pyramidale*)
- Héjakütmácsonya (*Dipsacus laciniatus*)

3.2. Állatvilág :

A élőhely zoológiai vizsgálatát a helyi Herman Ottó Természetvédelmi Kör (HOTEK) kezdte el néhány évvel ezelőtt, s a saját megfigyeléseimet néhány esetben az ök megfigyelési eredményeivel egészítem ki.

Gerinctelen fauna:

A gerinctelen fauna leírásában Oszonics István ormányosbogár kutatásait és Sipos Gábor rovarfajta megfigyeléseit használom fel a saját megfigyeléseim színesebbé tételére:
ormányosbogarak (Curulionidae):

- *Eusomus ovulum* Germar
- *Sitona lineatus* (Linné)
- *Sitona lougutus* Gyllenhal
- *Sitona macularius* (Marsham)
- *Tanymecus palliatus* (Monsham)
- *Tanymecus palliatus* (Fabricius)
- *Lixus brevipes* Ch. Brisont
- *Lixus filiformis* (Fabricius)
- *Oprohinus suturalis* (Fabricius)
- *Microplantus triangulum* (Boheman)
- *Tychius flavus* Becker
- *Sibinia pellucens* (Scopoli)
- *Rhynchaenus ermischii* Dieskmann
- *Gymnetron tetrum* (Fabricius)
- *Omphalopion hooeni* (Kuly)

- Ceratopion penetarus (Germar)
- Diplapion stolidum (Germar)
- Protapion assimile (Kirby)
- Protapion onomidis (Gyflenhal)
- Ischnopterapion loti (Kirby)

A terület egyéb, könnyebben meghatározható izeltlábú:

- Oriás szitakötő (Anax inperator)
- Sebes acsa (Aeshna cyanea)
- Déli szitakötő (Crocothemis erythraea)
- Diszes légivadász (Coenagrion ornatum)
- Sávós szitakötő (Agrion splendens)
- Imádkozó sáska (Mantis religiosa)
- Pontozott virágszöcske (Leptophyes punctatissimus)
- Zöld lombszöcske (Tettigonia viridissima)
- Szemölcsrágó szöcske (Dectitus verrucivorus)
- Lötüesök (Gryllotalpa gryllotalpa)
- Mezei tücsök (Gryllus campestris)
- Csikos pajzsospoloska (Graphosoma italicum)
- Tarka cimerezpuloska (Eurydema domimulum)
- Vérpettyes kabóca (Cercopis vulnerata)
- Méregzöld kabóca (Cicadella viridis)
- Skorpiólégy (Panorpa communis)
- Hétfoltos fátolyka (Chrysopa septempunctata)
- Temetőbogár (Necrophorus vespillo)
- Karimás dőgbogár (Silpha carinata)
- Közönséges holyva (Paederus riparius)
- Bűzös holyva (Staphylinus olens)
- Suszterbogár (Cantharis rustica)
- Feketevégű lágybogár (Rhagonycha fulva)
- Szegélyes bibircsbogár (Malachius marginellus)
- Katicabogár (Coccinlla septempunctata)
- Kétpettyes katicabogár (Adalia bipunctata)
- Tizenégypettyes fűsskata (Propylaea quatuordecimpunctata)
- Sároshátú gyászbogár (Opatrum sabulosum)
- Sokpettyes bundásbogár (Oxythyrea funeesta)
- Nyolcsávós gyalogcincér (Dorcadion escopolii)
- Zöld pajzsbogár (Cassida viridis)
- Esetlen gyaloglevelész (Timarcha tenebricosa)
- Koronás keresztspók (Araneus diadematus)
- Darázspók (Argiope bruennichi)
- Szongáriai cselőpók (Lycosa singoriensis)
- Közönséges medvelepke (Arctia caja)
- Fehérpettyes álcúngölepke (Syntomis phegea)

- Gamma-bagolylepke (*Autographa gamma*)
- Piros övesbagoly (*Catocala nupta*)
- Folyondárszender (*Herse convulvuli*)
- Kacsafarkúszender (*Macroglossa stellatarum*)
- Csipkés szárnyú farkasalmalepke (*Zerynthia polyxena*)
- Fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*)
- Európai kardospillangó (*Iphiclides podalirius*)
- Répa fehérlepke (*Pieris rapae*)
- Káposzta fehérlepke (*Pieris brassicae*)
- Fakó kéneslepke (*Colias hyale*)
- Bengecitromlepke (*Gonepteryx rhamni*)
- Közönséges tűzlepke (*Lycaena phlaeas*)
- Közönséges boglárkalepke (*Polyommatus icarus*)
- C-betűs lepke (*Comma c-album*)
- Nappali pávaszem (*Nymphalis antiopa*)
- Kis rókalepke (*Aglais urticae*)
- Atalanta lepke (*Vanessa atalanta*)
- Közép pöszörlégy (*Bombylius medius*)
- Fényes legelőlégy (*Musca osiris*)
- Tarkalepke farkész (*Stenichneumon culpator*)
- Tűzvörös fémdarázs (*Chrysis ignita*)
- Lódarázs (*Vespa c. crabro*)
- Lopódarázs (*Sceliphron destillatorium*)
- Földi poszméh (*Bombus terrestris*)
- Kövi poszméh (*Bombus lapidarius*)
- Mezei poszméh (*Megabombus pascuorum floralis*)
- Nagy pöfögőfutrinka (*Brachynus crepitans*)

Gerinces fauna:

Kételtűek (Amphibia)

Az osztályt kevés fajszám de annál nagyobb egyedszám jellemzi ezen a területen. A területen átvezető öntözőcsatorna mentén figyelhető meg leggyakrabban.

- Pettyes göte (*Triturus vulgaris*): A területen átvezető csatornában gyakran megfigyelhető
- Tarajos göte (*Triturus cristatus*): A területen átvezető csatornában gyakran megfigyelhető
- Vöröshasú unka (*Bombina bombina*): A visszamaradt vizekben gyakori
- Barna ásóbéka (*Pelobates fuscus*): Alkalmilag megfigyelhető
- Zöld varangy (*Bufo viridis*): Gyakori faj
- zöld levelibéka (*Hyla arborea*): Állománya növekszik
- zöld hékák (*Rana komplex*): A csatornában gyakran megfigyelhetőek

Hüllők (Reptilia)

Ezt az állatsoportot a kétélűekhez hasonlóan kevés fajszám jellemzi a vizsgált területen.

- Mocsári teknős (*Emys orbicularis*): A csatornában ritkán megfigyelhető
- fürgé gyík (*Lacerta agilis*): Rendszeresen megfigyelhető
- vízisikló (*Natrix natrix*): Rendszeresen megfigyelhető

Madarak (Aves)

A legkönnyebben megfigyelhető élőlények közé tartoznak így a terület teljes fajlistája a következő:

Kárókatonafélék (*Phalacrocoracidae*)

- kárókatona (*Phalacrocorax carbo*): Alkalmilag megfigyelhető

Gémfélék (*Ardeidae*)

- Bakcsó (*Nycticorax nycticorax*): Rendszeresen megfigyelhető
- Kis kócsag (*Egretta garzetta*): Rendszeresen megfigyelhető
- Nagy kócsag (*Egretta alba*): Rendszeresen megfigyelhető
- Szürke gém (*Ardea cinerea*): Rendszeresen megfigyelhető
- Vörös gém (*Ardea purpurea*): Alkalmilag megfigyelhető

Gólyafélék (*Ciconiidae*)

- Fekete gólya (*Ciconia nigra*): Gyakori átvonuló
- Fehér gólya (*Ciconia ciconia*): Rendszeresen megfigyelhető

Ibiszfélék (*Threskiornithidae*)

- Kanalasgém (*Platalea leucorodia*): Alkalmilag megfigyelhető

Récefélék (*Anatidae*)

- Vetési lúd (*Anser fabalis*): Gyakori átvonuló
- Nagy lilik (*Anser albifrons*): Gyakori átvonuló
- Nyári lúd (*Anser anser*): Gyakori átvonuló
- Tökés réce (*Anas platyrhynchos*): Gyakori átvonuló

Vágómadárfélék (*Accipitridae*)

- Darázsölyv (*Pernis apivorus*): Alkalmilag megfigyelhető
- Barna kánya (*Milvus migrans*): Alkalmi vendég
- Vörös kánya (*Milvus milvus*): Alkalmi vendég
- Réti sas (*Haliaeetus albicilla*): Gyakori téli vendég
- Kígyászölyv (*Circaetus gallicus*): Alkalmi vendég
- Barna rétihéja (*Circus aeruginosus*): Rendszeresen megfigyelhető
- Kékes rétihéja (*Circus cyaneus*): Gyakori téli vendég
- Hamvas rétihéja (*Circus pygargus*): Alkalmilag megfigyelhető
- Héja (*Accipiter gentilis*): Rendszeresen megfigyelhető
- Karvaly (*Accipiter nisus*): Rendszeresen megfigyelhető
- Egerészölyv (*Buteo buteo*): Rendszeresen költő faj
- Pusztai ölyv (*Buteo rufinus*): Alkalmilag megfigyelhető
- Gatyás ölyv (*Buteo lagopus*): Gyakori téli vendég
- Békászó sas (*Aquila pomarina*): Alkalmi vendég
- Parlagi sas (*Aquila helica*): Alkalmi vendég, a közelben költ

hymc

- Törpesas (*Hieraaetus pennatus*): Alkalmilag megfigyelhető
- Halászsasfélék (*Pandionidae*)
- Halászsas (*Pandion haliaetus*): Rendszeres tavaszi-őszi vonuló
- Sólyomfélék (*Falconidae*)
- Vörös vércse (*Falco tinnunculus*): Rendszeresen költő faj
- Kék vércse (*Falco vespertinus*): Rendszeresen költő faj
- Kis sólyom (*Falco columbarius*): Rendszeres téli vendég
- Kaba|sólyom (*Falco subhuteo*): Rendszeresen megfigyelhető
- Kerecsen|sólyom (*Falco cherrug*): Alkalmi vendég
- Vándorsólyom (*Falco peregrinus*): Alkalmi vendég

Handwritten signature

Fácánfélék (*Phasianidae*)

- Fűj (*Perdix perdix*): Rendszeresen költő faj
- Fogoly (*Coturnix coturnix*): Valószínűleg rendszeresen költő faj
- Fácán (*Phasianus colochius*): Rendszeresen költő faj

Darufélék (*Gruidae*)

- Daru (*Grus grus*): Gyakori tavaszi-őszi vonuló

Túzokfélék (*Otididae*)

- Túzok (*Otis tarda*): Rendszeresen megfigyelhető faj, költése sem kizárt. A területen tartózkodó téli csapataiban 15-20 madár is lehet.

Székicsérfélék (*Glareolidae*)

- Székicsér (*Glareola pratincola*): Alkalmi vendég

Lilefélék (*Charadriidae*)

- Kis lile (*Charadrius dubius*): Gyakori tavaszi-őszi vonuló
- Bibic (*Vanellus vanellus*): Rendszeresen költő faj

Szalonkafélék (*Scolopacidae*)

- Apró partfutó (*Calidris minuta*): Alkalmi vendég
- Lemmink-partfutó (*Calidris temminckii*): Alkalmi vendég
- Sarlós partfutó (*Calidris ferruginea*): Alkalmi vendég
- Havasi partfutó (*Calidris alpina*): Alkalmi vendég
- Pajzscankó (*Philomachus pugnax*): Alkalmi vendég
- Sárszalonka (*Gallinago gallinago*): Alkalmi vendég
- Nagy goda (*Limosa limosa*): Alkalmi vendég
- Kis póling (*Numenius phaeopus*): Nyáron rendszeresen előfordul
- Nagy póling (*Numenius arquata*): Nyáron rendszeresen előfordul
- Füstös cankó (*Tringa erythropus*): Alkalmi vendég
- Piroslábú cankó (*Tringa totanus*): Alkalmi vendég
- Szürke cankó (*Tringa nebularia*): Alkalmi vendég
- Erdei cankó (*Tringa ochropus*): Alkalmi vendég
- Réti cankó (*Tringa glaerola*): Alkalmi vendég
- Billegető cankó (*Actitis hypoleucos*): Alkalmi vendég

Sirályfélék (*Laridae*)

- Szerecsen|sirály (*Larus melanocephalus*): Alkalmi vendég
- Kis sirály (*Larus minutus*): Alkalmi vendég
- Danká|sirály (*Larus ridibundus*): Tömegesen előforduló faj
- Vihar|sirály (*Larus canus*): Alkalmilag megfigyelhető

- Sárgalábú sirály (*Larus cachinnans*): Rendszeresen jelen van
- Csérfélék (*Sternidae*)
- Kúszvágó csér (*Sterna hirundo*): Alkalmilag megfigyelhető
- Fattyú[szerkő (*Chlidonias hybridus*): Alkalmilag megfigyelhető
- Kormos szerkő (*Chlidonias niger*): Alkalmilag megfigyelhető
- Galambfélék (*Columbidae*)
- Kék galamb (*Columba oenas*): Gyakori téli vendég
- Órvös galamb (*Columba palumbus*): Rendszeresen költ
- Balkáni gerle (*Srteptopelia decaocto*): Rendszeresen költő faj
- Vadgerle (*Srteptopelia turtur*): Rendszeresen költő faj
- Kakukkfélék (*Cuculidae*)
- Kakukk (*Cuculus canorus*): Nyáron rendszeresen megfigyelhető
- Gyöngybagolyfélék (*Tytonidae*)
- Gyöngybagoly (*Tyto alba*): Rendszeresen jelen van. A legelőn álló hodályban fészkel.
- Kuvik (*Athene noctua*): A legelőn álló hodályban fészkel.
- Macskabagoly (*Strix aluco*): Alkalmilag megfigyelhető
- Erdei fülesbagoly (*Asio otus*): Rendszeresen költő faj
- Réti fülesbagoly (*Asio flammeus*): Alkalmi vendég
- Sarlósfejszekefélék (*Apodiadae*)
- Sarlósfejszeke (*Apus apus*): Gyakran megfigyelhető
- Gyurgyalag félék (*Meropidae*)
- Gyurgyalag (*Merops apiaster*): Rendszeres tavaszi-őszi vonuló
- Szalakófafélék (*Caraciidae*)
- Szalakóta (*Coracias garrulus*): Alkalmi költő, rendszeresen megfigyelhető
- Bankafélék (*Upupidae*)
- Búbos/banka (*Upupa epops*): Rendszeresen költő faj
- Harkályfélék (*Picidae*)
- Zöld küllő (*Picus viridis*)
- Nagy fakopánc (*Dentrocopūs major*)
- Balkáni fakopánc (*Dentrocopūs syriacus*)
- Kis fakopánc (*Dentrocopūs minor*)
- Pacsirtafélék (*Alaudidae*)
- Búbos pacsirta (*Galerida cristata*): Rendszeresen költő faj
- Erdei pacsirta (*Lullula arborea*): Alkalmilag megfigyelhető
- Mezei pacsirta (*Alauda arvensis*): Rendszeresen költő faj
- Fecskefélék (*Hirundinidae*)
- Parti fecske (*Riparia riparia*): Rendszeresen megfigyelhető
- Füstfecske (*Hirundo rustica*): Rendszeresen megfigyelhető
- Molnár fecske (*Delichon urbica*): Rendszeresen megfigyelhető
- Billegetőfélék (*Motacillidae*)
- Parlagi pityer (*Anthus campestris*): Rendszeresen jelen van
- Erdei pityer (*Anthus trivialis*): Rendszeresen jelen van
- Réti pityer (*Anthus pratensis*): Alkalmilag megfigyelhető
- Sárga billegető (*Motacilla flava*): Rendszeresen költő faj

- Barázda billegető (*Motacilla alba*): Rendszeresen költő faj
- Ökörszemfélék (*Troglodytidae*)
- Ökörszem (*Troglodytes troglodytes*): Rendszeresen jelen van
- Szürkebegyfélék (*Prunellidae*)
- Szürkebegy (*Prunella modularis*): Alkalmi vendég
- Rigófélék (*Turdidae*)
- Vörösbegy (*Erithacus rubecula*): Alkalmilag megfigyelhető
- Nagy fülemüle (*Luscinia luscinia*): Alkalmi vonuló
- Fülemüle (*Luscinia megarhynchos*): Nyáron rendszeresen megfigyelhető
- Házi rozsdafarkú (*Phoenicurus ochruros*): Rendszeresen költő faj
- Kerti rozsdafarkú (*Phoenicurus phoenicurus*): Alkalmi vendég
- Rozsdás csuk (*Saxicola rubetra*): Rendszeresen költő faj
- Cigánycsuk (*Saxicola torquata*): Rendszeresen költő faj b. u.a.
- Hantmadár (*Oenanthe oenanthe*): Rendszeresen költő faj
- Fekete rigó (*Turdus merula*): Rendszeresen megfigyelhető faj
- Fenyőrigó (*Turdus pilaris*): Gyakori téli vendég
- Énekes rigó (*Turdus philomelos*): Alkalmi vendég
- Szőlőrigó (*Turdus iliacus*): Gyakori téli vendég
- Léprigó (*Turdus viscivorus*): Gyakori téli vendég
- Poszátafélék (*Sylviidae*)
- Kis poszáta (*Sylvia curruca*): Rendszeresen költő faj
- Mezei poszáta (*Sylvia communis*): Rendszeresen jelen van
- Kerti poszáta (*Sylvia borin*): Rendszeresen jelen van
- Barátposzáta (*Sylvia atricapilla*): Rendszeresen költő faj
- Sisegő füzike (*Phyllocopus sibilatrix*): Rendszeresen átvonuló
- Csipcsalp (füzike) (*Phyllocopus collybita*): Rendszeresen költő faj
- Fitisz füzike (*Phyllocopus trochilus*): Alkalmi vendég
- Sárgafejű királyka (*Regulus regulus*): Ritka téli vendég
- Légykapófélék (*Muscicapidae*)
- Szürke légykapó (*Muscicapa striata*): Rendszeresen megfigyelhető
- Kis légykapó (*Ficedula parva*): Ritka vendég
- Örvös légykapó (*Ficedula albicollis*): Alkalmi vendég
- Kormos légykapó (*Ficedula hypoleuca*): Alkalmi vendég
- Ószapófélék (*Aegithalidae*)
- Ószapó (*Aegithalos caudatus*): Rendszeresen jelen van
- Cinegefélék (*Paridae*)
- Kék cinege (*Parus caeruleus*): Rendszeresen költő faj
- Széncinege (*Parus major*): Rendszeresen költő faj
- Sárgarigófélék (*Oriolidae*)
- Sárgarigó (*Oriolus oriolus*): Rendszeresen megfigyelhető
- Gébicsfélék (*Laniidae*)
- Tövisszűrő gébics (*Lanius corullio*): Rendszeresen költő faj
- Kis örgébics (*Lanius minor*): Rendszeresen költő faj
- Nagy örgébics (*Lanius exubitor*): Gyakori téli vendég
- Varjúfélék (*Corvidae*)

- Szajkó (*Garrulus glandarius*): Alkalmilag megfigyelhető
- Szarka (*Pica pica*): Rendszeresen költő faj
- Csóka (*Corvus monedula*): Rendszeresen költő faj
- Vetési varjú (*Corvus frugilegus*): Rendszeresen költő faj
- Dolmányos varjú (*Corvus corone cornix*): Rendszeresen költő faj
- Holló (*Corvus corax*): Alkalmi vendég
- Seregélyfélék (*Sturnidae*)
  - Seregély (*Sturnus vulgaris*): Rendszeresen költő faj
  - Pásztormadár (*Sturnus roseus*): Alkalmi vendég
- Verebfélék (*Passeridae*)
  - Házi veréb (*Passer domesticus*): Rendszeresen költő faj
  - Mezei veréb (*Passer montatus*): Rendszeresen költő faj
- Pintyfélék (*Fringillidae*)
  - Erdei pinta (*Fringilla coelebs*): Rendszeresen költő faj
  - Fenyőpinta (*Fringilla montifringilla*): Rendszeres téli vendég
  - Csicsörke (*Serinus serinus*): Rendszeresen megfigyelhető
  - Zöldike (*Carduelis chloris*): Rendszeresen költő faj
  - Tengelic (*Carduelis carduelis*): Rendszeresen költő faj
  - Csiz (*Carduelis spinus*): Rendszeres téli vendég
  - Kenderike (*Carduelis cannabina*): Alkalmilag megfigyelhető
  - Téli kenderike (*Carduelis flavirostris*): Ritka téli vendég
  - Süvöltő (*Pyrrhula pyrrhula*): Gyakori téli vendég
  - Meggyvágó (*Coccothraustes coccothraustes*): Gyakori téli vendég
- Sármányfélék (*Emberizidae*)
  - Hósármány (*Plectrophenax nivalis*): Alkalmi téli vendég
  - Citromsármány (*Emberiza citrinella*): Alkalmi vendég
  - Sordély (*Miliaria calandra*): Rendszeresen jelen van

Emlősök (Mammalia)

Az osztály képviselői nagy számban találhatóak a területen, megfigyelésük, meghatározásuk nem mindig problémamentes. A nagyobb termetű fajokat távcső segítségével, míg a kisebb fajokat bagolyköpetekből határoztam meg.

- Keleti sün (*Erinaceus concolor*)
- ~~Közönséges~~ Vázkond (*Talpa europaea*)
- Erdei cickány (*Sorex araneus*)
- Törpecickány (*Sorex minutus*)
- Keleti cickány (*Crocidura suaveolens*)
- Mezei cickány (*Crocidura leucodon*)
- Közönséges vízcickány (*Neomys fodiens*)
- Közönséges denevér (*Myotis myotis*)
- Szürke hosszúfülű-denevér (*Plecotus austriatus*)
- Kései denevér (*Eptesicus serotinus*)
- Korai denevér (*Nyctalus noctua*)

- Mezei nyúl (*Lepus europaeus*)
- Közönséges erdeieger (*Apodemus sylvaticus*)
- Pirokeger (*Apodemus agrarius*)
- Törpeeger (*Micromys minutus*)
- Güzü eger (*Mus spicilegus*) Lu
- Házi eger (*Mus musculus*)
- Patkányok (*Rattus spp.*)
- Hörcsög (*Cricetus cricetus*)
- Mezei pocok (*Microtus arvalis*)
- Csalitjaro pocok (*Microtus agrestis*)
- Roka (*Vulpes vulpes*)
- Borz (*Meles meles*)
- Nyest (*Martes foina*)
- Hermelin (~~Martes~~ *Mustela erminea*) ← Mustela
- Görény (*Mustela putorius*)
- Molnár-görény (*Mustela eversmanni*)
- Vaddisznó (*Sus scrofa*)
- Öz (*Capreolus capreolus*)

A Nagy-Kaba legelő élővilágának összessége:

A legelő az "ösi" állapotával egy jelentős természeti értéket képvisel amit elsősorban nem a növényvilágának, hanem az itt élő védett és fokozottan védett állatfajok nagyarányú jelenlétének köszönhet. A terület a természetvédelmi értékein kívül jelentős kultúrtörténeti értéket is képvisel, mivel napjainkban is a századelőt idéző pásztorkultúra van jelen a helyi állattartásban.

4. Összegzés

Dr. Tóth Albert javaslatára 1985-ben Türkeve közelében létrehozták az Ecsegpusztai Természetvédelmi Területet amit később a Dévaványai Tájvédelmi Körzethez csatoltak ami 1997-től a Körös-Maros Nemzeti Park törzsterülete. A vizsgált legelő az említett terület határától 1,5-2 kilométer távolságra fekszik így számomra érthetetlen, hogy a szakember figyelmét hogyan kerülhette el. Élővilága nagyon gazdag, s tájképileg felbecsülhetetlen értéket képvisel a környező mezőgazdasági monokultúrák között. Mivel a védett fajokat csak élőhelyükkel együtt vagyunk képesek megvédeni, így ezen terület védetté nyilvánítása is időszerű lenne, mivel az ilyen kis területen megfigyelt fajgazdagság nem mindennapi s a védett fajok száma is aránytalanul nagy.

5. Köszönetnyilvánítás

Köszönetemet s hálámat szeretném kifejezni mindazoknak kik segítettek dolgozatom megírását tanácsaikkal, megfigyelési adataikkal. Így külön köszönet jár Sallai R. Benedeknek a HOTEK elnökének, Oszonics Istvánnak, Sípos Gábornak, Barta Sándornak és Hajdú Adriánnak.

6. Felhasznált irodalom

D. Aichele, M. Golte-Bechtle(1991): Mi virít itt? Virágkalauz (Gondolat)

Nimfea T.E. (1997): A puszta

Ujhelyi, P. (1994): A magyarországi vadonélő emlősállatok határozója (MME)

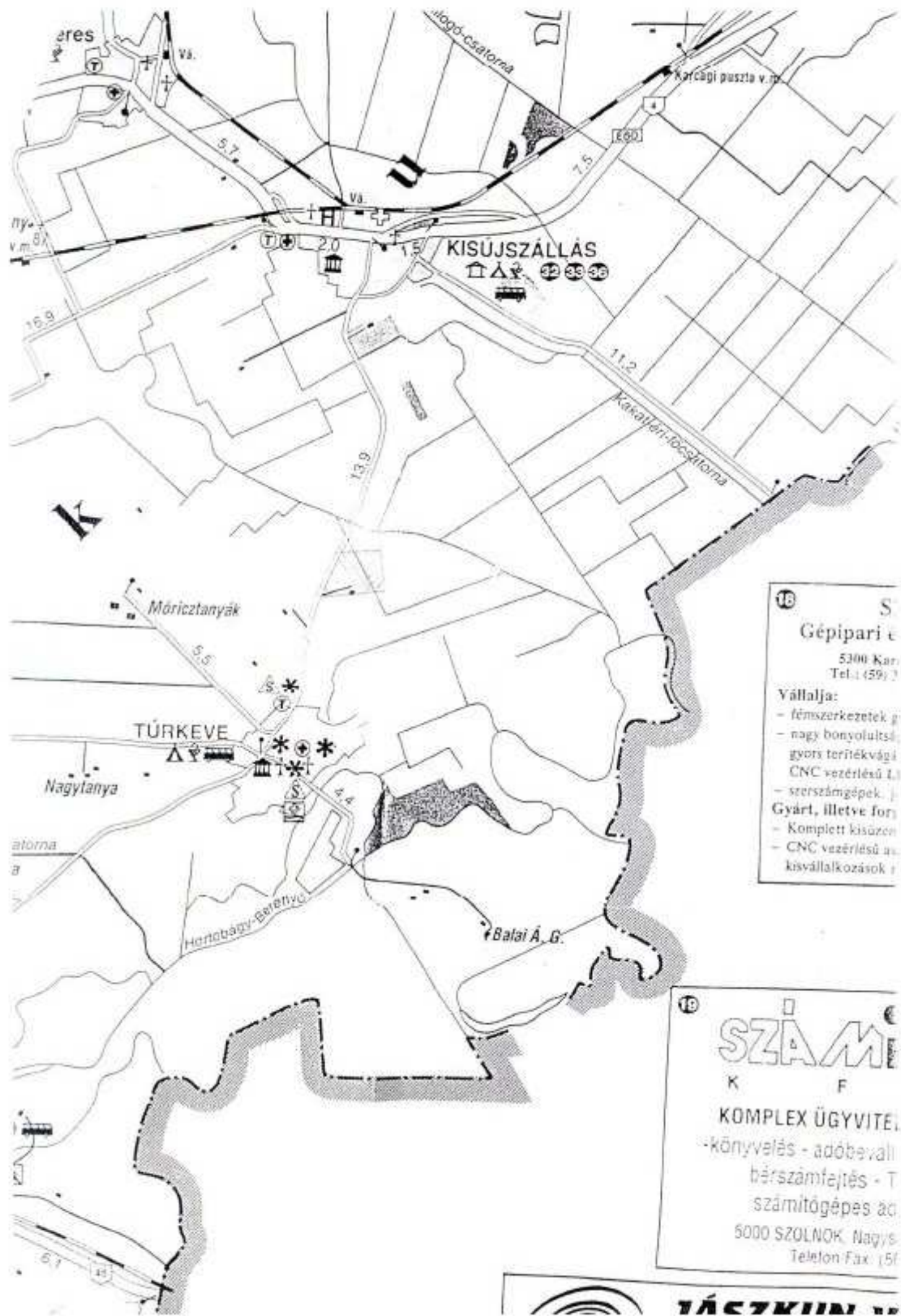
Jonsson, L. (1992): Birds of Europe with North Africa and the Middle East (A C Black. London)

Bihari, Z. (1996): Denevérhatározó és denevérvédelem (MME)

Györffy, I. (1984): Nagykunsági krónika (Karcag)

Péchy,T.-Haraszthy,L. (1997): Magyarország kételtűi és hüllői (MME)

Bálint,Zs. (1996): A Kárpát-medence nappali lepkéi (MME)

18 **S**
Gépipari é
 5300 Kar
 Tel.: (59) 2
Vállalja:
 - fémszerkezetek g
 - nagy bonyolultsá
 gyors terítékvá
 CNC vezérlésű L
 - szerszámgépek, j
Gyárt, illetve for
 - Komplet kisüzem
 - CNC vezérlésű as
 - kisvállalkozások r

18 **SZÁMI**
K F
KOMPLEX ÜGYVITEL
 -könyvelés - adóbevall
 társzámfejtés - T
 számítógépes ad
 5000 SZOLNOK, Nagys
 Telefon Fax: 15f

A pályázó adatai:

név: Pabar Zoltán

cím: Túrkeve, 5420 Simon utca 3/a

telefon: (56) 361-483

foglalkozás: tanuló